

تنگ مبانے لواز

محمد جعفر قاضی عسکر
بخش تئوری: پوریا پاکشیر

۵

سرشناسه	: قاضی عسکر، محمد جعفر، ۱۳۶۳-
عنوان و نام پدیدآور	: مبانی تنبک‌نوازی / محمد جعفر قاضی عسکر؛ بخش تئوری پوریا پاکشیر؛ ویراستار مهدی همایون سیرت.
مشخصات نشر	: تهران: آموزشی تألیفی ارشدان، ۱۳۹۸ -
مشخصات ظاهری	: ج: پارتیسیون؛ ۲۹×۲۲ س.م.
شابک	: ج. ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۵-۹۲۴-۲؛ ج. ۲: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۵-۹۲۴-۲؛ ج. ۳: ۹۷۸-۶۲۲-۲۵۱-۱۹۸-۲؛ ج. ۴: ۹۷۸-۶۲۲-۲۷۵۵۶۵-۲؛ ج. ۵: ۹۷۸-۶۲۲-۲۷۵۷۹۱-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فاپا
یادداشت	: ج. ۲ (چاپ اول: ۱۳۹۸).
یادداشت	: ج. ۴ - ۵ (چاپ اول: ۱۳۹۹) (فیبا).
موضوع	: تنبک -- راهنمای آموزشی
موضوع	: Zarb -- Study and teaching
موضوع	: تنبک -- روش‌های نوازندگی
موضوع	: Zarb -- Methods
موضوع	: موسیقی برای تنبک -- پارتیسیون
موضوع	: Zarb music -- Scores and parts
شناسه افزوده	: پاکشیر، پوریا، ۱۳۶۲ -
رده بندی کنگره	: ۷۲۵MT
رده بندی دیویی	: ۶۵/۷۸۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۸۳۱۷۴۹
وضعیت رکورد	: فاپا

ارشدان

مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان

نام کتاب:	مبانی تنبک‌نوازی ۵
تألیف:	محمد جعفر قاضی عسکر
بخش تئوری:	پوریا پاکشیر
ناشر:	آموزشی تألیفی ارشدان
ویرایش:	اول
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۹
ویراستار:	مهدی همایون سیرت
حروفچینی و صفحه آرایی:	الهه صدرارحامی
طراح و گرافیسیت:	امیررضا خورد آزاد - الهه صدرارحامی
نت نویس کامپیوتری:	رسول آزادوار - الهه صدرارحامی
چاپ:	واژه - ملت
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۲۷۵۷۹۱-۵
شمارگان:	۱۰۰۰
مرکز پخش و توزیع:	اصفهان آموزشگاه موسیقی عارف ۰۳۱۳۲۶۵۵۴۶۷ - ۰۳۱۳۲۷۵۰۶۴۰ - ۰۹۰۲۱۲۱۰۱۲۷
قیمت:	۴۸۰۰۰ تومان

مقدمه

کتاب پیش رو جلد پنجم از مجموعه شش جلدی *مبانی تنبک‌نوازی* است. این کتاب شامل قطعات تمرینی‌ای است که برای هنرجوی دوره متوسطه تنبک طراحی شده‌اند. در طراحی و تدوین این تمرین‌ها و قطعات نکاتی مد نظر بوده که در کتب پیشین آموزشی ساز تنبک (با نهایت احترام و قدردانی از زحمات و تلاش‌های اساتید و مؤلفان) مورد توجه قرار نگرفته یا به اندازه کافی به آن‌ها پرداخته نشده است.

۱- شناخت ریتم و متر: شناخت ریتم و متر یکی از اصلی‌ترین اهداف آموزش این کتاب است. در طراحی و تدوین تمرین‌های پیش‌رو کوشیده شده که پرکاربردترین فیگورهای ریتمیک و متداول‌ترین مترها در موسیقی ایرانی به هنرجویان معرفی شود.

۲- اتود: هدف از طراحی اتود، افزایش تکنیک نوازندگی می‌باشد. هر اتود معمولاً برای یکی از مشکلات فن نوازندگی و رفع یکی از ضعف‌های تکنیکی به کار می‌رود. از این رو هم‌زمان با مبحث شناخت ریتم و متر تمریناتی طراحی شده که فرصتی مناسب برای رفع یکی از ضعف‌های تکنیکی هنرجویان است.

۳- پرورش خلاقیت: پرورش استعداد، خلاقیت و نبوغ فردی و ذاتی یک هنرجو را می‌توان اصلی‌ترین هدف و غایت تمامی تمرین‌ها و اتودها و متدهای آموزشی دانست. در طراحی و تدوین مجموعه تمرین‌های پیش‌رو کوشش شده است تا از همان آغاز و در ضمن آموزش تمرین‌های اولیه و آغازین، پرورش و رشد فردیت و جوهره ذاتی هنرجو مد نظر قرار گیرد تا او بتواند به کشف ابعاد جدیدی در نوازندگی نایل شود، آموختن نت‌نویسی را آغاز کند و هم‌زمان با تمرین‌های عملی، با جدیت پی‌گیر مباحث تئوریک باشد. از این رو جابه‌جا و لابه‌لای درس‌های کتاب فرصت‌هایی برای طراحی تمرین و یا قطعه به هنرجو داده شده است.

۴- پارادیدل: آشنایی با مقوله و مبحث موازی‌نوازی نیز از دغدغه‌های آموزشی نگارنده در طراحی تمرینات این کتاب است. موازی‌نوازی موجب فعال شدن دو نیم‌کره مغز به یک میزان و همچنین یکسان‌سازی ظرفیت اجرایی برای هر دو دست می‌گردد. در این مجموعه تمریناتی

طراحی شده که در صورت پرداخت و اجرا می‌تواند به رشد توانایی و عملکرد مشابه و یکسان دو دست به صورت موازی در اجرای فیگورها و جمله‌های مختلف بینجامد.

۵- تئوری موسیقی: نگارنده کوشیده است با زبانی رسا و روان به تئوری موسیقی بپردازد. در این کتاب هر گاه لازم بوده، مباحث تئوری متناسب با تمرینات عملی مطرح شده است.

۶- آشنایی با نگرش غربی درباره انواع میزان (ساده، ترکیبی، لنگ).

۷- ریتم و متر: معرفی جملات ریتمیک بر اساس تنبک نوازی کلاسیک در مترهای:

$$\frac{3}{8} \quad \frac{5}{8} \quad \frac{6}{8} \quad \frac{5}{16} \quad \frac{6}{16} \quad \frac{8}{16}$$

لازم به یادآوری است که همه نکات و ملاحظات مذکور بر شیوه‌ها و روش‌های تنبک‌نوازی کلاسیک مبتنی هستند. پایه و اساس تمرین‌های عملی این کتاب نیز تنبک‌نوازی کلاسیک است.

مؤلف صمیمانه از تمامی عزیزانی که در شکل‌گیری این مجموعه با او همکاری کردند تشکر و قدردانی می‌کند: رسول آزادوار، سروش دادیار، عاطفه چیت‌سازی، همایون جهانشاهی، محسن جزی، جواد علیرضایی، عرفان بطلانی، حمید محمدیان، مصطفی هاشم‌زاده، مهسا نساج‌پور، سهیلا بنی‌نجاریان، محمد امین استرآبادی، سارا اکبرزاده.

آشنایی با نگرش غربی درباره انواع میزان

استاد: حالا که مفهوم میزان‌های متوازن و لنگ رو در نگرش خودمون متوجه شدی، وقتشه که با تقسیم‌بندی میزان‌ها در تئوری غربی هم آشنا بشی. اگرچه این نگرش ایرادهای زیادی داره، اما چون بیشتر موسیقیدان‌ها میزان‌ها رو بر اساس این تئوری دسته‌بندی می‌کنن، تصمیم گرفتم که به‌طور مختصر درباره‌ش توضیح بدم.

باید بدونی که میزان‌ها می‌تونن بر اساس رویکردهای مختلفی تقسیم‌بندی بشن. در بعضی از فرهنگ‌های موسیقی، میزان‌ها، به‌سادگی بر اساس تعداد ضرب دسته‌بندی می‌شن؛ مثلاً میزان‌های ۲ ضربی، ۳ ضربی، ۴ ضربی و غیره. اما در یک رویکرد دیگه، چگونگی تقسیم‌پذیری ضرب‌ها نوع میزان رو مشخص می‌کنه.

هنرجو: چطوری؟

— در نگرش غربی از سه دسته میزان صحبت می‌شه: «ساده»، «ترکیبی» و «لنگ». برای تشخیص ساده و ترکیبی باید به نوع بخش‌پذیری ضرب‌ها توجه کنی. باید یادآوری کنم در این نگرش مفهومی به نام «ضربان» وجود نداره و تعریف ضرب هم متفاوت با اون چیزیه که در نگرش خودمون برات گفتم. در این‌جا میزان به واحدهایی مساوی تقسیم می‌شه که به‌ش ضرب می‌گن. اگر ضرب‌ها به ۲ قسمت قابل تقسیم باشن، به‌شون «ساده» می‌گیم و اگر به ۳ قسمت قابل تقسیم باشن «ترکیبی» هستن.

— می‌شه مثال بزنین؟

— قبل از این‌که مثال بزیم، بذار یک نکته رو با هم مرور کنیم. آیا می‌تونی بگی طریقه بخش‌پذیری در جدول کشش‌ها چطوره؟

— بله؛ هر گرد به ۲ سفید، هر سفید به ۲ سیاه، هر سیاه به ۲ چنگ و هر...

دفترچه، وضعیت و عملکرد کلی هنرجو و سیر یادگیری او را به مدرس یادآوری می‌کند و به او امکان می‌دهد میزان کارآمدی دستورالعمل‌های آموزشی خود را با توجه به میزان پیشرفت هنرجو بسنجد و در صورت عدم موفقیت، راهکارهای دیگری در پیش گیرد.

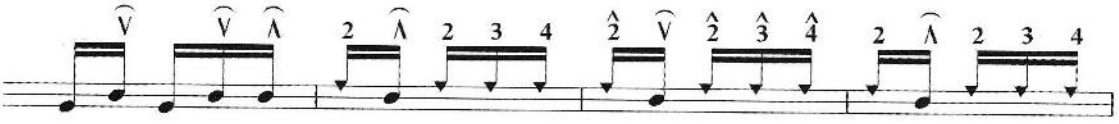
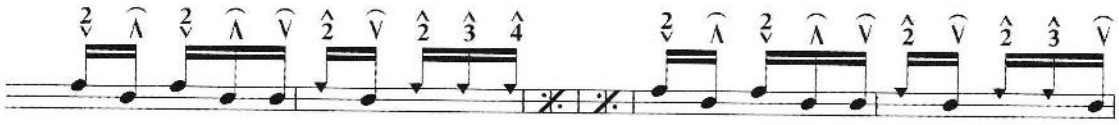
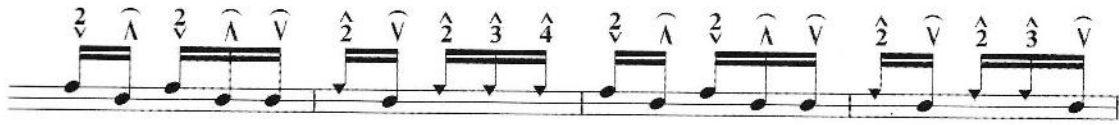
۱۳- از آنجا که هدف آموزش، نشان دادن توانمندی‌های یک انسان به اوست، به این امید که رضایت از خویش و شادی در زندگی را تجربه کند، فراهم کردن محیطی بدون اضطراب، همراه با لذت آموختن اهمیت ویژه‌ای دارد. برای رسیدن به این هدف، اختصاص وقتی برای موضوعات مورد علاقه هنرجویان و جویا شدن از احوالات کار یا تحصیل آن‌ها بسیار تأثیر گذار است و به میزان قابل توجهی اضطراب را از کلاس دور خواهد کرد. کشف نقاط قوت و پررنگ کردن آن‌ها در کنار مطرح کردن کاستی‌ها، اصلی‌ترین محرک پیشرفت و بالا بردن انگیزش و اشتیاق آن‌ها خواهد بود.

۱۴- تشویق هنرجویان به تمرین با دیگر شاگردان و شرکت در تمرین‌های گروهی که توسط شاگردان ارشد هدایت می‌شود، تعاملات اجتماعی و روحیه مثبت هنرجویان را تقویت و آنان را به کار و تلاش بیشتر ترغیب می‌کند. بدیهی است که کوشش در جهت ایجاد چنین محیطی، نه تنها بستر لازم را برای پرورش شاگردانی خلاق و شاداب فراهم می‌سازد، بلکه معلم را هم از آثار مادی و معنوی و همچنین دستاوردهای فرهنگی - هنری آن بهره‌مند می‌کند و حس رضایت از خویش را برای او نیز به ارمغان می‌آورد.

با سپاس

محمد جعفر قاضی عسکر

مرداد ماه سال ۱۳۹۸

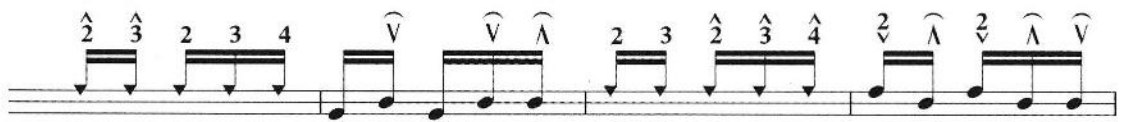
مبانی تنبک نوازی جلد پنجم ۹۰

قطعه ۳۱

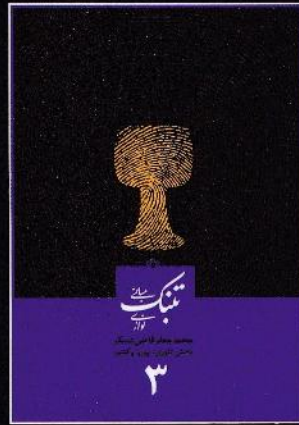
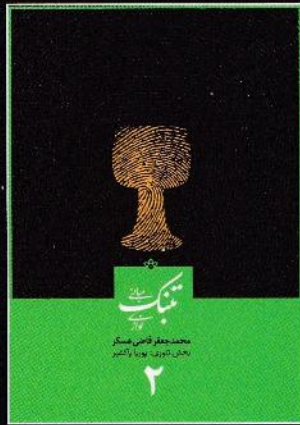
♩ = 420 - 500

ارشاد

پتھوون
مرکز موسیقی پتھوون شیراز